Adolygiad o waith craffu Pwyllgorau Cynulliad Cymru ar Gyllideb Ddrafft 2019-20 Cymru: themâu allweddol

Darparwyd y papur hwn gan Michael Scholes o'r Uned Craffu ar Gyllid Cyhoeddus yng Nghynulliad Gogledd Iwerddon, a darparwyd diweddariadau gan Uned Craffu Ariannol Cynulliad Cenedlaethol Cymru ym mis Gorffennaf 2019. Mae'n nodi themâu allweddol sy'n codi o waith craffu pwyllgorau Cynulliad Cymru ar Gyllideb Ddrafft Cymru 2019-20, gan gynnwys yr holl ddogfennau sy'n ymwneud â pholisi Llywodraeth Cymru, dyraniadau gwariant a phenderfyniadau cyllidol, yn dilyn adolygiad o'r llythyrau a'r adroddiadau pwyllgor hynny.

Mae'r adolygiad o lythyrau ac adroddiadau pwyllgor wedi'i strwythuro fel a ganlyn:

- Adran 1: Tryloywder Prosesau Cyllideb y Llywodraeth;
- Adran 2: Trawsnewid Gwasanaethau;
- Adran 3: Asesiadau Effaith Integredig Strategol;
- Adran 4: Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015;
- Adran 5: Trechu Tlodi;
- Adran 6: Prinder Cyllid;
- Adran 7: Data sy'n benodol i Gymru;
- Adran 8: Gwariant Ataliol;
- Adran 9: Brexit;
- Adran 10: Tabl Cryno o'r Materion sy'n Codi; ac,
- Adran 11: Y wybodaeth ddiweddaraf am y gwaith craffu yn dilyn y Gyllideb Ddrafft

Wrth ystyried pob thema, mae'n bwysig cofio bod Cyllideb Ddrafft 2019-20 Cymru wedi'i llunio yng nghyd-destun pwerau cyllidol newydd Llywodraeth Cymru, gan gynnwys pennu graddfa'r dreth incwm yng Nghymru. Wrth arfer y pŵer newydd hwn, dewisodd Llywodraeth Cymru beidio â chynyddu cyfraddau treth incwm Cymru, gan gadarnhau'r ymrwymiad a nodwyd ym maniffesto Llafur Cymru, a bydd:

> *yn y flwyddyn i ddod… yn canolbwyntio'n galed ar sicrhau trosglwyddiad didrafferth i'r weinyddiaeth newydd, a fydd yn ategu'r cyfrifoldebau newydd hyn.*[1]

[1] Llywodraeth Cymru (2018) *Cyllideb Ddrafft 2019-20 Cynigion amlinellol* : https://llyw.cymru/sites/default/files/publications/2018-11/2019-2020-gyllideb-ddrafft-amlinellol-naratif-a.pdf

1. Tryloywder Prosesau Cyllideb y Llywodraeth

Mewn perthynas â Chyllideb Ddrafft 2018-19, dywedodd sawl pwyllgor eu bod yn awyddus i weld proses gyllidebu a blaenoriaethau Llywodraeth Cymru yn dod yn fwy tryloyw. Roedd y diffyg eglurder a manylder yn nogfennau'r gyllideb yn parhau i fod yn rhwystr i bwyllgorau graffu ar y gyllideb yn effeithiol. Roedd hyn yn cynnwys penderfyniadau ynghylch y modd y gwnaeth Llywodraeth Cymru flaenoriaethu'r prosiectau a'r amcanion a gynlluniwyd ganddi, a sut roedd y Gyllideb yn gysylltiedig â'r amcanion hynny.

Fodd bynnag, dywedodd y Pwyllgor Cyllid fod gwell tryloywder ers y llynedd, ac y cafwyd gwelliant hefyd yn y modd y lluniwyd y dogfennau sy'n ymwneud â'r gyllideb. Meddai:

> *Roedd dogfennaeth y gyllideb yn cynnwys nifer o newidiadau mewn ymateb i waith craffu'r Pwyllgor y llynedd. Roedd y naratif yn canolbwyntio'n fwy ar sut y mae'r dyraniadau'n cyd-fynd â blaenoriaethau Llywodraeth Cymru.*[2]

Serch hynny, ailbwysleisiodd y Pwyllgor Cyllid yr angen am fanylion ariannol mwy eglur, gan gynnwys manylion am y modd y caiff yr ymrwymiadau eu hariannu. Ategwyd hyn gan y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg, a ddywedodd:

> *fel mewn blynyddoedd blaenorol, nid oes manylion am lefel yr adnoddau a ddyrennir i blant a phobl ifanc…*

A hefyd:

> *Fel yn y blynyddoedd blaenorol, nid yw Cyllideb Ddrafft 2019-20 yn cynnwys manylion am lefel yr adnoddau a ddyrennir i blant a phobl ifanc, yn enwedig mewn perthynas ag iechyd.*[3]

Wrth drafod y *Cynllun Gweithredu Addysg Ôl-16* roedd y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg o'r farn y gellid gwella tryloywder trwy ddarparu ffigurau dangosol cyn diwedd y broses graffu. Soniodd hefyd am ei bryder nad oedd offer craffu, gan gynnwys cyllidebu mwy tryloyw ar gyfer plant a phobl ifanc ac Asesiad o'r Effaith ar Hawliau Plant, ar gael

---

[2] Pwyllgor Cyllid Cynulliad Cenedlaethol Cymru (2018), Gwaith Craffu ar Gyllideb Ddrafft Llywodraeth Cymru 2019-2020: www.cynulliad.cymru/laid%20documents/cr-ld11905/cr-ld11905-w.pdf

[3] Y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg (2018), Craffu ar Gyllideb Ddrafft Llywodraeth Cymru 2019-20: http://www.cynulliad.cymru/laid%20documents/cr-ld11901/cr-ld11901-w.pdf

iddo. Ar y cyfan, ymddengys bod diffyg tryloywder yn broblem barhaus; cyfeiriodd bron pob Pwyllgor at hyn.

2. Trawsnewid Gwasanaethau

Mae trawsnewid gwasanaethau wedi bod yn ganolbwynt i waith craffu ar y gyllideb ac argymhellion y Pwyllgor Cyllid, ac yn benodol y Pwyllgor Iechyd, Gofal Cymdeithasol a Chwaraeon yn ystod y blynyddoedd diwethaf.

Roedd diwygio a symleiddio gwasanaethau yn parhau'n un o nodau allweddol Llywodraeth Cymru. Roedd hyn yn arbennig o berthnasol ym maes gofal iechyd ac yng ngwaith awdurdodau lleol yn gyffredinol.

Er bod cyllideb Llywodraeth Cymru yn cynnwys Cronfa Drawsnewid benodol dros gyfnod o ddwy flynedd, ac er bod Ysgrifennydd y Cabinet dros Iechyd wedi rhoi sicrwydd ar lafar, ymateb y Pwyllgor Iechyd, Gofal Cymdeithasol a Chwaraeon i Gyllideb Ddrafft Llywodraeth Cymru oedd:

> Mae gennym bryderon dwfn ynghylch a fydd y GIG a'r gwasanaethau gofal cymdeithasol yn gallu cyflawni hyn, o gofio'r pwysau a nodwyd o ran galwadau a chostau, a methiant parhaus y rhan fwyaf o'r byrddau iechyd i gadw'u pen uwchlaw'r dŵr.[4]

Lleisiodd y Pwyllgor Iechyd, Gofal Cymdeithasol a Chwaraeon bryderon hefyd y gallai lefelau absenoldeb salwch a'r gwahaniaethau yn amodau gwaith a thâl staff gofal cymdeithasol a gofal iechyd fod yn rhwystrau sylweddol i integreiddio gwasanaethau yn llwyddiannus.

3. Asesiadau Effaith Integredig Strategol

Yn ystod proses gyllideb 2018-2019, roedd y Pwyllgor Cyllid wedi mynegi ei ddymuniad i weld Llywodraeth Cymru yn cynnwys Asesiadau Effaith Integredig Strategol mewn dogfennau yn ymwneud â'r gyllideb yn y dyfodol. Roedd wedi awgrymu y gellid defnyddio Asesiadau Effaith Integredig Strategol i nodi sut y mae *Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015* wedi dylanwadu ar y gyllideb. Cafodd Asesiad Effaith Integredig Strategol ar wahân ei

---

[4] Y Pwyllgor Iechyd, Gofal Cymdeithasol a Chwaraeon (2018), [Craffu ar Gyllideb Ddrafft Llywodraeth Cymru](http://senedd.cynulliad.cymru/documents/s81533/Health%20Social%20Care%20and%20Sport%20Committee%20Report%20on%20the%20Welsh%20Governments%20draft%20budget%202019-20.pdf) 2019-20.
http://senedd.cynulliad.cymru/documents/s81533/Health%20Social%20Care%20and%20Sport%20Committee%20Report%20on%20the%20Welsh%20Governments%20draft%20budget%202019-20.pdf

gynnwys yng Nghyllideb Ddrafft Cymru 2019-20. Fodd bynnag, nid oedd hyn heb ei feirniadaeth.

Nododd y Pwyllgor Cyllid nad yw'r Asesiad Effaith Integredig Strategol yn hawdd ei ddeall; ni chaiff ei gyflwyno mewn ffordd systematig; ac nid yw'n dangos yn glir sut mae Llywodraeth Cymru wedi defnyddio egwyddorion Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol. Beirniadodd hefyd y diffyg tystiolaeth a oedd yn yr Asesiad Effaith Integredig Strategol.

Mae pwyllgorau eraill – megis y Pwyllgor Iechyd, Gofal Cymdeithasol a Chwaraeon, y Pwyllgor Newid Hinsawdd, Amgylchedd a Materion Gwledig a'r Pwyllgor Diwylliant, y Gymraeg a Chyfathrebu – wedi gofyn am asesiadau effaith manylach ar gyfer rhaglenni gwariant amrywiol.

Cymerodd y Pwyllgor Cyllid ran mewn sesiwn graffu gydamserol gyda'r Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg a'r Pwyllgor Cydraddoldeb, Llywodraeth Leol a Chymunedau, a fu'n ystyried asesiadau effaith, a bu'r Pwyllgor Cyllid hefyd yn arwain y sesiwn honno.

4. Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015

Cyllideb Ddrafft Cymru 2019-20 oedd y drydedd gyllideb ddrafft i'w chyhoeddi ers i Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (y Ddeddf Llesiant) ddod i rym. Rhan o rôl pwyllgorau yw craffu ar y camau y mae Llywodraeth Cymru yn eu cymryd i ymgorffori'r Ddeddf Llesiant yn y broses gyllidebol.

Mewn perthynas â Chyllideb Ddrafft Cymru 2019-20, nododd y Pwyllgor Cyllid fod naratif cyllideb Llywodraeth Cymru yn canolbwyntio mwy (nag yn y blynyddoedd blaenorol) ar y modd yr oedd y broses gwneud penderfyniadau yn gysylltiedig â'r Ddeddf Llesiant. Roedd hefyd yn croesawu'r astudiaethau achos a gynhwyswyd yn y gyllideb, er mwyn ymgorffori amcanion y Ddeddf Llesiant. Fodd bynnag, nododd y Pwyllgor hefyd y dylid ymgorffori nodau'r Ddeddf Llesiant yn niwylliant Llywodraeth Cymru, gan leisio pryderon nad oedd hyn yn cael ei wneud ar hyn o bryd.

Cwestiynodd Pwyllgor Diwylliant, y Gymraeg a Chyfathrebu y ffordd y mae nodau'r Ddeddf Llesiant wedi dylanwadu ar y Gyllideb.

Cydnabu Comisiynydd Cenedlaethau'r Dyfodol fod gwelliannau wedi'u gwneud, yn enwedig sut roedd y dull o gyflwyno'r Gyllideb yn tystio i broses fwy integredig o wneud penderfyniadau. Fodd bynnag, beirniadodd hefyd y dull o strwythuro dyraniadau cyllideb yn unol â phortffolios y Gweinidogion.

Er bod cynnydd yn cael ei wneud, mae mwy i'w wneud o hyd i sicrhau bod y Ddeddf Llesiant yn fwy cysylltiedig â'r broses o wneud penderfyniadau a bod tystiolaeth o hyn yn nogfennau'r gyllideb. Yn benodol, mae angen mwy o gysondeb ar draws adrannau Llywodraeth Cymru.

5. Trechu tlodi

Cododd y Pwyllgor Cyllid a'r Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg faterion ynghylch tlodi yng nghyd-destun Cyllideb Ddrafft Cymru 2019-20, yn enwedig diffyg targedau Llywodraeth Cymru ar dlodi plant. Lleisiodd y Pwyllgor Cyllid bryderon nad oedd y Gyllideb yn rhoi blaenoriaeth i fynd i'r afael â thlodi, gan ei drin fel "ychwanegiad" yn unig.

Roedd y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg yn poeni nad oes arweinyddiaeth na strategaeth ar waith i fynd i'r afael â thlodi. Roedd y Pwyllgor yn feirniadol o'r ffaith nad oes llinell gyllideb unigol ar gyfer mynd i'r afael â thlodi plant: ond roedd yn cydnabod bod £12 miliwn wedi'i ddyrannu i hyn; a gofynnodd am ragor o fanylion am y dadansoddiad o'r arian hwn a'r hyn y dymunir iddo'i gyflawni.

6. Prinder Cyllid

Wrth egluro'r cyd-destun ar gyfer dyraniadau cyllid 2019-20, dywedodd Llywodraeth Cymru:

> *Mae cyllideb Llywodraeth Cymru yn sylweddol is nag yr oedd yn 2010 o ganlyniad i bolisi cyni parhaus Llywodraeth y DU, sydd wedi golygu tynhau na welwyd ei debyg ar gyllid cyhoeddus a thoriadau i wasanaethau cyhoeddus hanfodol yr ydym i gyd yn dibynnu arnynt.*[5]

Dangoswyd y sefyllfa enbyd hon gan y Pwyllgor Cyllid a nododd:

> *Yn 2019-20, bydd cyllideb Cymru 5 y cant yn is mewn termau real nag yn 2010-11, ar sail gyfatebol. Mae hyn yn cyfateb i £800 miliwn yn llai i'w wario ar wasanaethau cyhoeddus yng Nghymru.*[6]

Gwnaeth y Pwyllgor Cyllid y pwynt hefyd, oherwydd bod y cap cyflog o 1 cant ar gyfer gweithwyr y sector cyhoeddus wedi'i godi, bod awdurdodau lleol a gwasanaethau cyhoeddus eraill yng Nghymru yn wynebu costau ychwanegol. Roedd y ganran gynyddol o adnoddau i'r

---

[5] Llywodraeth Cymru (2018) *Cyllideb Ddrafft 2019-20 Cynigion amlinellol* : https://llyw.cymru/sites/default/files/publications/2018-11/2019-2020-gyllideb-ddrafft-amlinellol-naratif-a.pdf

[6] Pwyllgor Cyllid Cynulliad Cenedlaethol Cymru (2018), Gwaith Craffu ar Gyllideb Ddrafft Llywodraeth Cymru 2019-2020: www.cynulliad.cymru/laid%20documents/cr-ld11905/cr-ld11905-w.pdf

gyllideb Iechyd yn golygu bod gan adrannau eraill lai i'w wario ar ddarparu gwasanaethau yng Nghymru.

Nid yw'n syndod bod adroddiadau bron pob pwyllgor a fu'n craffu ar y gyllideb ddrafft wedi crybwyll diffyg cyllid ar gyfer y cyfnod 2019-20. Er enghraifft, mynegodd y Pwyllgor Diwylliant, y Gymraeg a Chyfathrebu ei bryder ynghylch toriadau i gyllid refeniw ar gyfer cymorth i'r Celfyddydau. Ac er bod y Pwyllgor Iechyd, Gofal Cymdeithasol a Chwaraeon yn croesawu cyllid ychwanegol ar gyfer gwasanaethau iechyd meddwl, rhybuddiodd am gostau cynyddol yn y maes hwn ac roedd yn "annog Ysgrifennydd y Cabinet i sicrhau bod adnoddau digonol ar gael ar gyfer gwasanaethau iechyd meddwl mewn rowndiau cyllideb yn y dyfodol".

7. Data sy'n benodol i Gymru

Yng nghyd-destun Cyllideb Ddrafft Cymru 2019-20, gwnaeth sawl pwyllgor sylwadau ar y ffaith bod bylchau yn y data sy'n benodol i Gymru. Roedd gan y Pwyllgor Cyllid ddiddordeb penodol yn y maes hwn, yn bennaf oherwydd diffyg data penodol i Gymru am drethi a fyddai'n helpu i lywio'r rhagolygon cyllidol at y dyfodol. Mae bylchau o'r fath yn arbennig o berthnasol o ystyried pwerau newydd Cymru i osod cyfraddau treth incwm. Dywedodd y Pwyllgor Cyllid y gallai natur ddeinamig y symudiadau trawsffiniol rhwng Cymru a Lloegr ei gwneud yn arbennig o anodd adnabod pobl sy'n talu treth incwm Cymru.

At hynny, mynegodd y Pwyllgor Iechyd, Gofal Cymdeithasol a Chwaraeon bryder ynghylch bylchau data yn ymwneud ag iechyd meddwl; a mynegodd y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg bryder ynghylch bylchau data mewn perthynas â niferoedd ysgolion.

8. Gwariant Ataliol

Mae mater gwariant ataliol wedi cael sylw penodol yng ngwaith craffu ac argymhellion pwyllgorau yn ystod y blynyddoedd diwethaf. Unwaith eto, cafodd y mater hwn lawer o sylw yn ystod gwaith craffu'r pwyllgorau ar Gyllideb Ddrafft Cymru 2019-20. Mae cysylltiad agos â thrawsnewid gwasanaethau a symleiddio adnoddau. Eleni, roedd dogfennau Cyllideb Ddrafft Cymru 2019-20 yn cynnwys diffiniad o "wariant ataliol".

Dyfeisiwyd y diffiniad trwy gonsensws rhwng nifer o sefydliadau, gan gynnwys Cyngor Gweithredu Gwirfoddol Cymru, Comisiynydd Cenedlaethau'r Dyfodol, y trydydd sector, Iechyd Cyhoeddus Cymru, y Gwasanaeth Tân ac academyddion.

Mae'r diffiniad yn cynnwys pedwar categori o wariant ataliol – Sylfaenol, Eilaidd, Trydyddol ac Acíwt. Mae'r Gyllideb Ddrafft yn cynnwys atodiad sy'n nodi'n benodol bedwar maes gwariant ataliol yng Nghyllideb Ddrafft 2018-19 (y gyllideb flaenorol), ac sy’n nodi’r dyraniadau a wnaed.

Roedd Comisiynydd Cenedlaethau'r Dyfodol yn ymddangos yn ochelgar o'r broses ddethol a ddefnyddiwyd wrth ddynodi’r meysydd gwariant yn yr atodiad. Dywedodd y Comisiynydd fel a ganlyn:

> *The particular parts of budgets that have been picked tend to be those ones that are doing better on prevention than not.*

Serch hynny, dywedodd Comisiynydd Cenedlaethau'r Dyfodol hefyd nad oedd y diffiniad yn berffaith, ond y gallai fod yn rhywbeth y gallem o leiaf ddechrau ei ddefnyddio.

Ar y cyfan, roedd y pwyllgorau yn croesawu’r ffaith bod y diffiniad o wariant ataliol wedi’i gynnwys yn nogfennau’r gyllideb. Yn gyffredinol, roedd y Pwyllgor Cyllid yn croesawu cynnwys y diffiniad, ond fe'i disgrifiodd fel gwaith ar y gweill. Cyfeiriodd at y risg bosibl y gallai adrannau gymhwyso defnydd rhy eang o'r term “ataliol” wrth ddisgrifio dyraniadau gwariant, a mynegodd bryder bod gwir ddiffyg dealltwriaeth yn y maes hwn.

9. Brexit

Crynhoir pwysigrwydd Brexit i Gymru yng Nghynigion Amlinellol Cyllideb Ddrafft Cymru 2019-20. Yn y ddogfen honno dywedir fel a ganlyn:

> *Bydd Brexit yn dominyddu holl feysydd gwaith Llywodraeth Cymru dros y blynyddoedd i ddod wrth i ni ddatgysylltu oddi wrth gysylltiadau presennol a sefydlu llwybr newydd ar gyfer Cymru.*[7]

Mynegodd mwyafrif y pwyllgorau bryder cyffredinol ynghylch y diffyg paratoi ar gyfer goblygiadau posibl ymadawiad y Deyrnas Unedig â’r Undeb Ewropeaidd (UE) a'r effaith ar wasanaethau cyhoeddus yng Nghymru.

Cyfeiriodd y Pwyllgor Cyllid at yr arian y mae Cymru yn ei gael ar hyn o bryd gan yr UE a holodd beth fyddai’n dod yn lle’r arian hwn. Cyfeiriodd yn benodol at bryderon ynghylch

[7] Llywodraeth Cymru (2018) *Cyllideb Ddrafft 2019-20 Cynigion amlinellol* : https://llyw.cymru/sites/default/files/publications/2018-11/2019-2020-gyllideb-ddrafft-amlinellol-naratif-a.pdf

cyllid newydd ar gyfer y Polisi Amaethyddol Cyffredin. Rhestrodd hefyd sawl risg i Gymru sy'n gysylltiedig â Brexit, gan gynnwys recriwtio a chadw staff y sector cyhoeddus.

10. Tabl Materion sy'n deillio o waith craffu’r Pwyllgorau ar Gyllideb Ddrafft Cymru 2019-20

Mae'r tabl wedi'i greu yn dilyn adolygiad manwl o adroddiadau a llythyrau Pwyllgorau Cynulliad Cymru a fu’n craffu ar Gyllideb Ddrafft Llywodraeth Cymru 2019-20. Mae'n cefnogi'r themâu cyson y cyfeirir atynt yn Adrannau 1 i 9 ac yn darparu cyfres o ddyfyniadau i ategu’r themâu hynny.

Thema	Pwyllgor	Cyfeirnod	Sylwadau a wnaed gan y Pwyllgor
Tryloywder Prosesau Cyllideb y Llywodraeth	***Y Pwyllgor Cyllid***	Tudalen 17, paragraff 30	*“[Mae] angen i fanylion ariannol mwy penodol fod ar gael o ran sut y mae rhwymedigaethau’n cael eu hariannu…”*
		Tudalen 23, paragraff 49	Daeth y Pwyllgor i'r casgliad bod gwelliannau cyffredinol mewn tryloywder a’r modd y cyflwynwyd y cynnwys ers y llynedd.
		Tudalen 23, paragraff 50	Dywedodd rhai tystion ei bod yn anodd iawn deall ble mae’r newidiadau wedi'u gwneud yn y gyllideb: *“[there is]* a lot of narrative*, and it’s quite difficult to go through and pick out the figures from that, and it’s also hard to compare, not so much year on year, but over a longer period.”*
		Tudalen 25, paragraff 56	Pan ofynnwyd iddo am dryloywder yn y gyllideb ddrafft, dywedodd Ysgrifennydd y Cabinet: *“We’ve tried to improve the way in which the budget documentation demonstrates the ways in which sums of money have altered the budget expenditure line level, and there are*

			columns in the tables that are published this year that show the changes to allocations…"
		Tudalen 26, argymhelliad 2	*"…mae'r Pwyllgor yn argymell bod Llywodraeth Cymru yn ymateb i bryderon rhanddeiliaid ynghylch y gallu i olrhain newidiadau penodol mewn portffolios."*
	Pwyllgor yr Economi, Seilwaith a Sgiliau	Llythyr at Weinidog y Gymraeg a Dysgu Gydol Oes. 28 Tachwedd 2018. Tudalen 1	*"Mae'r diffyg tryloywder o ran cyllido a gweithredu'r rhaglen prentisiaethau gwerth £115 miliwn yn destun siom i'r Pwyllgor…"*
	Y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg	Tudalen 5, Ein Barn	*"…rydym yn dal i bryderu nad yw'r offer roeddem yn gobeithio y byddent o gymorth i ni o ran olrhain dyraniadau ar gyfer plant a phobl ifanc – gan gynnwys cyllidebu mwy tryloyw ar gyfer plant a phobl ifanc, Asesiad o'r Effaith ar Hawliau Plant a chynllun iechyd plant – ar gael i lywio ein gwaith craffu ar y Gyllideb Ddrafft 2019-20."* Hefyd: *"…nid ydym o'r farn bod yr wybodaeth a ddarperir o fewn neu ochr yn ochr â Chyllideb Ddrafft 2019-20 yn dangos yn ddigonol y dystiolaeth sy'n sail i hyn."*

		Tudalen 23, Ein Barn	*"Credwn fod tryloywder cyllideb yn allweddol i sicrhau bod buddsoddiadau Llywodraeth Cymru yn darparu gwasanaethau sy'n fforddiadwy ac sy'n rhoi gwerth am arian."* *"Er ein bod yn cydnabod na fydd y ffigurau terfynol o dan Gam Gweithredu Addysg Ôl-16 ar gael tan ddiwedd y broses graffu ar y Gyllideb Ddrafft, credwn y gellid ac y dylid darparu ffigurau dangosol i'r Cynulliad eu trafod fel mater o drefn."*
		Tudalen 28, Ein Barn	*"Ar ben hynny, credwn fod angen adrodd yn fwy eglur am arian a symudwyd o'r BEL Grantiau Cymorth i Fyfyrwyr o ganlyniad i arbedion."*
		Tudalen 30, Paragraff 68	*"Fel yn y blynyddoedd blaenorol, nid yw'r Gyllideb Ddrafft 2019-20 yn cynnwys manylion am lefel yr adnoddau a ddyrennir i blant a phobl ifanc, yn enwedig mewn perthynas ag iechyd."*
	Pwyllgor Diwylliant, y Gymraeg a Chyfathrebu	Tudalen 3, Paragraff 11	*"Nid oedd y Pwyllgor yn eglur o'r graddau y mae Llywodraeth Cymru yn gwerthuso newidiadau yn y ffyrdd o weithio… Hoffai'r Pwyllgor weld Llywodraeth Cymru yn darparu rhagor o wybodaeth i'r Pwyllgor ar y pwynt hwn."*
		Tudalen 5, Paragraff 19	*"Hoffai'r Pwyllgor weld mwy o eglurder gan Lywodraeth Cymru ar i ba raddau y bydd grantiau ar gael i berchnogion adeiladau rhestredig a henebion cofrestredig, a pha gamau sydd wedi'u cymryd i roi gwybod iddynt am y polisi hwn."*

Trawsnewid Gwasanaethau	**Y Pwyllgor Cyllid**	Tudalen 70, Argymhelliad 15	*"Mae'r Pwyllgor yn argymell bod Llywodraeth Cymru yn blaenoriaethu dull integredig ar draws y Llywodraeth…"*
	Y Pwyllgor Iechyd, Gofal Cymdeithasol a Chwaraeon	Tudalen 4, Paragraff 18.	*"Bydd y Gronfa Trawsnewid amser-cyfyngedig (£100 miliwn dros ddwy flynedd - £50 miliwn y flwyddyn yn 2018-19 a 2019-20) yn cefnogi profi modelau gofal newydd. Mae Ysgrifennydd y Cabinet wedi bod yn glir bod yn rhaid i'r broses o drawsnewid y gwasanaeth fod yn weithgaredd craidd ar gyfer pob sefydliad iechyd a gofal cymdeithasol."*
		Tudalennau 20, 22 a 23, Paragraffau 76, 83 ac 85	Cododd y Pwyllgor bryderon ynghylch lefelau absenoldeb oherwydd salwch yn y gweithlu iechyd a nododd fod hyn yn bryder arbennig o fewn y gwasanaeth ambiwlans. *Rydym yn nodi sicrwydd y byrddau iechyd eu bod yn ymdrechu i fynd i'r afael â'r materion yn ymwneud â'u gweithlu ac yn parhau i bryderu am y cynnydd araf a wneir yn y maes hwn.* *Rydym yn cydnabod y gwahaniaeth clir rhwng gweithwyr y sector gofal iechyd a gweithwyr y sector gofal cymdeithasol, fel y mae rhanddeiliaid wedi ei nodi gyda ni'n rheolaidd. Credwn fod hyn yn rhwystr sylweddol rhag integreiddio gwasanaethau yn llwyddiannus.*
		Tudalen 32, Paragraff 123	*Yn y gorffennol, mae'r Pwyllgor wedi tynnu sylw at yr angen i sicrhau nad yw newidiadau diweddar portffolio Llywodraeth Cymru, a oedd yn gwahanu chwaraeon a gweithgaredd corfforol*

			oddi wrth iechyd, yn cael effaith niweidiol ar lunio polisïau cydgysylltiedig.
	Y Pwyllgor Cydraddoldeb, Llywodraeth Leol a Chymunedau	Tudalen 5, paragraff 22	*"Rydym hefyd yn nodi bod diwygio Llywodraeth Leol yn dal i fod yn fater byw o hyd. Rydym yn parhau i aros am ganlyniadau gwaith Llywodraeth Cymru ar hyn, fel y gwnaethom y llynedd. Edrychwn ymlaen at ddatblygiadau pellach yn y flwyddyn newydd, gan obeithio y byddant o gymorth i roi awdurdodau lleol ar sail fwy cynaliadwy."*
Asesiadau Effaith Strategol	***Y Pwyllgor Cyllid***	Tudalen 26, paragraff 56	Cadarnhaodd Ysgrifennydd y Cabinet y darparwyd asesiad integredig ar wahân yn nogfennau'r Gyllideb eleni yn unol â chais y Pwyllgor y llynedd.
		Tudalen 54, Paragraff 149	Lleisiodd y Pwyllgor feirniadaeth o'r Asesiad Effaith Integredig Strategol: *"it wasn't systematic the way that I would have expected it. ….. "there were a lot of assertions made without much backup."*
		Tudalen 59, Paragraff 171	*Mae'r Pwyllgor yn croesawu cynnwys Asesiad Effaith Integredig Strategol ar wahân ar ddyraniadau gwariant a gyhoeddir ochr yn ochr â'r cynigion cyllideb fanwl, mewn ymateb i waith craffu y llynedd. Fodd bynnag, mae'r Pwyllgor yn nodi'r dystiolaeth gan randdeiliaid ei bod yn anodd deall yr Asesiad Effaith Integredig Strategol ac nid oes digon o fanylion o hyd ar sut y mae effaith*

			opsiynau gwahanol wedi llywio'r broses benderfynu, yn enwedig mewn perthynas ag effeithiau negyddol penderfyniadau cyllid.
	Y Pwyllgor Iechyd, Gofal Cymdeithasol a Chwaraeon	Tudalen 30, Paragraff 116	*"Byddem yn awyddus i gael gwybodaeth fanwl bellach gan Lywodraeth Cymru sy'n dangos effaith gwariant ar lefelau cyfranogi ymysg gwahanol grwpiau, ac yn nodi sut mae'r effaith hon yn cael ei monitro a'i defnyddio i lywio penderfyniadau ariannu. Dylai hyn gynnwys cyfeiriad at ryw, oedran, anabledd, ethnigrwydd, a statws economaidd-gymdeithasol."*
	Y Pwyllgor Newid Hinsawdd, Amgylchedd a Materion Gwledig	Tudalen 7, Ein Barn	*"Er na wnaed unrhyw benderfyniadau pendant ar gynlluniau yn y dyfodol, bydd angen gwneud rhagor o waith manwl, gan gynnwys modelu, asesiadau effaith a sefydlu cynlluniau peilot, cyn y gellir gweithredu'r cynlluniau newydd."*
		Tudalen 13, Paragraff 39	*"Mae safbwyntiau rhanddeiliaid ar y cynigion wedi bod yn gymysg, wrth i rai mynegi pryder nad yw cost, manteision ac effeithiau ehangach y camau arfaethedig wedi eu hasesu eto."*
Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol	***Y Pwyllgor Cyllid***	Tudalen 23, paragraff 49	*"Roedd y naratif [*y gyllideb*] hefyd yn canolbwyntio'n fwy ar sut y mae penderfyniadau'n gysylltiedig â Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol."*
		Tudalen 24, Paragraff 52	Comisiynydd Cenedlaethau'r Dyfodol:

			"They were structured by Ministerial portfolio and there were clear examples of similar initiatives being funded by separate portfolios with little or no connection between them."
		Tudalen 46, Paragraff 121	*"Yn ogystal â chysylltu dyraniadau â nodau llesiant, mae'r gyllideb ddrafft yn cynnwys astudiaethau achos y mae Llywodraeth Cymru yn awgrymu eu bod yn dangos sut y mae Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol yn cael ei hymgorffori a sut y mae Ffyniant i Bawb yn cael ei flaenoriaethu."*
		Tudalen 47, Paragraff 125	*"…nododd Comisiynydd Cenedlaethau'r Dyfodol fod rhai datblygiadau cadarnhaol yng nghyllideb 2019-20 a nododd ymrwymiad Ysgrifennydd y Cabinet. Nododd y Comisiynydd fod y rhain yn newidiadau "syml", ond yng nghyd-destun yr hyn a gafodd ei gynnwys y llynedd, croesawyd hyn."*
		Tudalen 47, Paragraff 126	Teimlai Comisiynydd Cenedlaethau'r Dyfodol fod y dull o gyflwyno'r gyllideb wedi gwella ers y llynedd (o ran gwneud penderfyniadau mwy integredig ynghylch gwariant).
		Tudalen 59, Paragraff 168	*"Dylid ymgorffori nodau'r Ddeddf yn niwylliant Llywodraeth Cymru ac mae'r Pwyllgor yn pryderu nad yw'r newid diwylliannol hwn yn digwydd."*

	Pwyllgor Diwylliant, y Gymraeg a Chyfathrebu	Tudalen 2, Paragraff 9	Holodd y Pwyllgor ynghylch y ffordd y mae nodau'r Ddeddf (Cenedlaethau'r Dyfodol) wedi dylanwadu ar ddyraniadau yn y gyllideb.
	Y Pwyllgor Newid Hinsawdd, Amgylchedd a Materion Gwledig	Tudalen 15, Ein Barn	*"Prin yw'r dystiolaeth bod cynnwys datgarboneiddio fel y chweched flaenoriaeth yn Ffyniant i Bawb wedi llywio penderfyniadau ar ddyraniadau cyllideb eleni. Yng nghyllideb ddrafft y flwyddyn nesaf, rydym yn disgwyl gweld tystiolaeth glir o'r newid hwn ac, yn ogystal, dylai fod yn amlwg ar draws portffolios y Cabinet."*
Tlodi	**Y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg**	Tudalennau 42 a 43, Ein Barn	*"Er ein bod yn nodi bod tlodi plant yn gyfrifoldeb i Lywodraeth Cymru drwyddi draw, rydym yn pryderu bod diffyg strategaeth ac arweinyddiaeth yn y maes hwn. Ni chredwn fod hyn yn cael ei helpu gan y ffaith nad oes Gweinidog penodol yn Llywodraeth Cymru yn arwain ar dlodi plant, ac nad oes llinell benodol ar gyfer tlodi plant o fewn cyllideb ddrafft Llywodraeth Cymru."* *"Yn ein hadroddiad diwethaf ar y Gyllideb Ddrafft, fe wnaethom nodi ein pryderon ynghylch diffyg targedau Llywodraeth Cymru ar dlodi plant a'r hyn roeddem yn ei weld fel diffyg eglurder ynghylch faint o arian fyddai'n cael ei ddyrannu ar gyfer tlodi plant ac yn cael ei wario ar y mater. Rydym yn croesawu'r ffaith bod £12.5*

			miliwn wedi cael ei ddyrannu i fynd i'r afael â thlodi plant, ond gofynnwn am fanylion pellach yng nghylchoedd cyllideb y dyfodol ynghylch dadansoddiad o gyllid o'r fath a'r canlyniadau a ddymunir."
	Y Pwyllgor Cyllid	Tudalen 50, Paragraff 135	"…*I don't see that tackling poverty, solving poverty has the priority that it should do, given the scale of it and the impact of it, and, despite statements, I don't see a joined-Up approach and I don't see the mechanisms in place."*
		Tudalen 51, Paragraff 139	*"[*Mae] *elfennau yn y gyllideb sy'n ceisio mynd i'r afael ag anghydraddoldeb, ond eu bod yn aml yn ymddangos fel ychwanegiadau yn hytrach na rhan annatod o'r gyllideb."*
Prinder Cyllid	***Y Pwyllgor Cyllid***	Tudalen 21, paragraff 40	*"Mae codi'r cap cyflog 1 y cant i weithwyr y sector cyhoeddus yn golygu bod awdurdodau lleol, ochr yn ochr â gwasanaethau cyhoeddus eraill yng Nghymru, yn wynebu costau ychwanegol eleni."*
		Tudalen 26, paragraff 57	*"…bydd cyllideb Cymru 5 y cant yn is mewn termau real nag yn 2010-11, ar sail gyfatebol. Mae hyn yn cyfateb i £800 miliwn yn llai i'w wario ar wasanaethau cyhoeddus yng Nghymru."*

		Tudalen 43, Paragraff 113	Awgrymwyd mai un o'r heriau mawr yn y gyllideb oedd maint y dyraniad iechyd, nad yw'n gadael llawer o le i symud gyda bron unrhyw beth arall.
	Pwyllgor Diwylliant, y Gymraeg a Chyfathrebu	Tudalen 2, Paragraff 7	*"O gymharu â chyllideb atodol 2018-2019, mae cyllid refeniw ar gyfer Cymorth i'r Celfyddydau wedi gostwng o £66.9 miliwn i £65.9 miliwn yng nghyllideb ddrafft 2019-20 (gostyngiad o 2% mewn termau arian parod)."*
	Y Pwyllgor Iechyd, Gofal Cymdeithasol a Chwaraeon	Tudalennau 14, 15, 16 ac 17, Paragraffau 50, 56, a 62	*"Mae cynigion cyllideb ddrafft manwl Llywodraeth Cymru ar gyfer 2019-20 yn pwysleisio mai iechyd meddwl yw'r maes unigol mwyaf o ran gwariant y GIG. Bydd Llywodraeth Cymru yn gwario £675 miliwn ar wasanaethau iechyd meddwl yn 2019-20. Mae £20 miliwn yn ychwanegol yn cael ei ddarparu yn y gyllideb ddrafft hon ar gyfer gwasanaethau iechyd meddwl, fel rhan o gytundeb cyllideb dwy flynedd Llywodraeth Cymru â Phlaid Cymru."* *"Mae'r dystiolaeth a gyflwynwyd gan fyrddau iechyd yn awgrymu bod diffyg data am weithgarwch gwasanaethau iechyd meddwl mewn gofal sylfaenol a lleoliadau cymunedol. Dywedodd Bwrdd Iechyd Prifysgol Abertawe Bro Morgannwg wrthym nad oedd unrhyw brosesau arferol ar gyfer olrhain gwariant i ganlyniadau."*

			"Rydym yn croesawu'r cyllid ychwanegol a ddarperir yn y gyllideb ddrafft hon ar gyfer gwasanaethau iechyd meddwl. Fodd bynnag, rydym yn dal yn effro i anghysondeb y ddarpariaeth bresennol a'r gofynion cynyddol, ac yn annog Ysgrifennydd y Cabinet i sicrhau bod adnoddau digonol ar gael ar gyfer gwasanaethau iechyd meddwl mewn rowndiau cyllideb yn y dyfodol."
	Y Pwyllgor Cydraddoldeb, Llywodraeth Leol a Chymunedau	Tudalen 5, Paragraff 21	*"Rydym yn parhau i gredu ei bod yn ddyletswydd ar Lywodraeth Cymru ac awdurdodau lleol i gydweithio i ddod o hyd i atebion a fydd yn sicrhau cyllid cynaliadwy ar gyfer yr holl wasanaethau a ddarperir gan awdurdodau lleol. Mae hyn yn wir o ran gwasanaethau statudol ac anstatudol."*
		Tudalen 6, paragraff 25	*"Nawr bod y cyfyngiad hwnnw ar gyflogau wedi cael ei ddiddymu nid yw setliad isel "neu unrhyw beth tebyg i arian gwastad yn ddigonol mewn gwirionedd ac nid yw'n mynd i'r afael â phwysau'r gweithlu yr ydym yn ei wynebu ar hyn o bryd".*
	Y Pwyllgor Newid Hinsawdd, Amgylchedd a Materion Gwledig	Tudalen 6, Paragraff 22	*"Nid oedd Ysgrifennydd y Cabinet yn gallu cadarnhau a oedd digon o gyllid yng nghyllideb ddrafft 2019-20 i fodloni'r gost o sefydlu cynlluniau peilot gan nad oedd yn gwybod pa gynlluniau y bydd gennym."*
		Tudalen 22, Ein Barn	*"Nid oes unrhyw ddyraniad yn y gyllideb ddrafft ar gyfer gweithredu cynllun Aer Glân. O gofio y bydd y cynllun yn cael ei*

			gyhoeddi yn 2019, byddai'r Pwyllgor wedi disgwyl gweld dyraniadau cyllid cysylltiedig yng nghyllideb ddrafft 2019-20."
	Y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg	Tudalen 7, Paragraff 19	*"…dywedodd Ysgrifennydd y Cabinet dros Addysg nad oedd unrhyw arian wedi ei dderbyn gan Lywodraeth y Deyrnas Unedig i gyllido'r cynnydd yng nghyfraniadau pensiwn y cyflogwyr yn deillio o'r dyfarniad tâl. Disgrifiodd Ysgrifennydd y Cabinet y sefyllfa hon fel un a oedd yn "peri pryder mawr."*
		Tudalen 15, Ein Barn	*"Rydym yn cydnabod y pryderon a godwyd am yr adnoddau sydd ar gael i lywodraeth leol allu cyllido ysgolion yn ddigonol."*
		Tudalennau 40 a 41, Paragraffau 91 a 92	*"Dros y degawd diwethaf, mae ceisiadau am orchmynion gofal yng Nghymru a Lloegr wedi mwy na dyblu."* *"Er gwaethaf y galw cynyddol am eu gwasanaethau, mae'r dyraniadau ar gyfer CAFCASS Cymru wedi gostwng yn 2019-20 gymaint ag 1.5 y cant mewn termau real."*
		Tudalen 44, Paragraff 98	*"Mewn tystiolaeth ddiweddar i ymchwiliad y Pwyllgor Iechyd, Gofal Cymdeithasol a Chwaraeon ar effaith Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014 mewn perthynas â gofalwyr, mynegodd cynrychiolwyr y trydydd sector bryder bod awdurdodau lleol yn dibynnu'n gynyddol ar arian a ddyrannwyd i Deuluoedd yn Gyntaf i lenwi bylchau yn y ddarpariaeth yn sgil setliadau tynn*

			llywodraeth leol. Awgrymwyd bod arian Teuluoedd yn Gyntaf yn cael ei ddargyfeirio i ffwrdd o ddarparwyr y trydydd sector at y diben hwn."
Data sy'n benodol i Gymru	**Y Pwyllgor Cyllid**	Rhagair y Cadeirydd, Tudalen 5	*"Y llynedd, bu'r Pwyllgor Cyllid yn craffu ar y rhagolygon treth, a gwnaeth argymhellion mewn perthynas â darparu data sy'n benodol i Gymru. Mae tystiolaeth eleni wedi codi'r mater o ddata sy'n benodol i Gymru eto, ac mae'r Pwyllgor yn cydnabod bod goblygiadau o ran adnoddau i greu data ychwanegol. Gyda threigl amser, rydym yn credu bod data sy'n benodol i Gymru yn hanfodol er mwyn llywio penderfyniadau polisi treth Cymru a rhagolygon treth Cymru."*
		Tudalen 40, Paragraff 105	*"…bydd data sy'n benodol i Gymru yn bendant o fudd i Gymru, a bydd yn sicrhau bod rhagolygon Cymru yn fwy cywir ac mae'r Pwyllgor yn annog Ysgrifennydd y Cabinet i ystyried ymhellach sut y gellir cydbwyso darpariaeth data ychwanegol am Gymru â'r goblygiadau o ran adnoddau."*
	Y Pwyllgor Iechyd, Gofal Cymdeithasol a Chwaraeon	Tudalen 18, Paragraff 64	*"Hoffem weld mwy o fanylion am yr union wybodaeth a gaiff ei chasglu gan y set ddata craidd iechyd meddwl, yr amserlenni ar gyfer datblygu'r data yn llawn, a sut y bydd hyn yn gwella'r gwaith o gynllunio gwasanaethau, mesur canlyniadau, ac olrhain effaith y gwariant ar wasanaethau iechyd meddwl."*

	Y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg	Tudalennau 12 ac 13, Paragraff 27 a'n Barn Ni	*"Mae tystiolaeth a gafwyd gan Lywodraeth Cymru yn dangos bod nifer yr ysgolion sy'n cadw cronfeydd wrth gefn uwchlaw'r trothwy statudol (y pwynt sbarduno sy'n galluogi awdurdodau lleol i ymyrryd) wedi codi tua 100 yn y flwyddyn ariannol ddiwethaf (2017-18), o gymharu â'r flwyddyn ariannol flaenorol (2016-17), o 394 i 497."* *"Er bod Ysgrifennydd y Cabinet dros Addysg yn nodi yn ei thystiolaeth ysgrifenedig nad yw Llywodraeth Cymru yn monitro a yw awdurdodau lleol yn defnyddio eu pwerau yn y maes hwn, roeddem yn falch o'i chlywed yn datgan yn ei thystiolaeth lafar fod ei swyddogion bellach yn trafod y mater gydag awdurdodau lleol ac yn edrych ar yr hyn sy'n cael ei wneud i fynd i'r afael â'r mater."*
Gwariant Ataliol	**Y Pwyllgor Cyllid**	Tudalen 63, Paragraff 182	Disgrifiodd un aelod o'r Pwyllgor y diffiniad fel gwaith ar droed gan ychwanegu o leiaf bod diffiniad ar gael ac o leiaf ei fod yn cael ei gymhwyso, hyd yn oed os oes modd hollti blew am y manylion.
		Tudalen 65, Paragraff 187	Rhybuddiodd Comisiynydd Cenedlaethau'r Dyfodol y canlynol: *"the particular parts of budgets that have been picked tend to be those ones that are doing better on prevention than not."*
		Tudalen 66, Paragraff 192	Mynegodd y Pwyllgor bryderon mewn perthynas â chymhwyso'r diffiniad yn rhy eang a mynegwyd pryderon am ddiffyg

			dealltwriaeth gwirioneddol ynghylch gwariant ataliol. Dywedodd un Aelod: *"I think I read that the intention is that all of the expenditure on education is classed as preventative, and that's when I think, 'Well, preventative of what and is that really appropriate?"*
		Tudalen 68, Paragraff 201	Dywedodd Ysgrifennydd y Cabinet fod y pedair lefel atal yn y diffiniad yn brwydro yn erbyn y risg y bydd diffiniad di-ffocws o atal yn cael ei ddefnyddio, gan olygu y gallai unrhyw beth gael ei ddisgrifio fel rhywbeth ataliol.
	Y Pwyllgor Cydraddoldeb, Llywodraeth Leol a Chymunedau	Tudalen 7, Paragraff 29	*"Roeddem yn falch o weld Llywodraeth Cymru yn llunio diffiniad cyffredin o atal yn rhan o'r cylch cyllideb hwn, mewn cydweithrediad â rhanddeiliaid."*
	Y Pwyllgor Newid Hinsawdd, Amgylchedd a Materion Gwledig	Tudalen 3, Paragraff 13	Mae Swyddfa Comisiynydd Cenedlaethau'r Dyfodol wedi dweud wrth y Pwyllgor nad yw Llywodraeth Cymru wedi dangos newid pwyslais priodol o driniaeth i atal hyd yn hyn. *Dywedodd Ysgrifennydd y Cabinet mewn tystiolaeth ysgrifenedig ei bod "yn anodd pennu pa gyfran o'n cyllidebau sy'n ataliol".*

Brexit	**Y Pwyllgor Cyllid**	Tudalen 77, Paragraff 231	*"Mae'r Gyllideb ddrafft yn dangos bod Cymru yn cael tua £680 miliwn o gyllid yr UE bob blwyddyn ac yn nodi bod ansicrwydd ynghylch Brexit yn cyfyngu ar allu Llywodraeth Cymru i gynllunio y tu hwnt i'r tymor byr."*
		Tudalen 78, Barn y rhanddeiliaid	Mae llawer o risgiau i Gymru sy'n gysylltiedig â Brexit • Iechyd: recriwtio, cadw staff, cludadwyedd cymwysterau, trefniadau gofal iechyd cyfatebol gyda gwledydd eraill a'r gallu i gael gafael ar feddyginiaeth; • Prifysgolion: ansicrwydd ariannol o ran disodli cyllid yr UE, mynediad at raglenni ariannu'r UE yn y dyfodol, problemau o ran gallu myfyrwyr a staff i symud o un wlad i un arall; • Y Sector Gwirfoddol: Colli cyllid strwythurol yr UE; a hefyd • Colli taliadau PAC.
		Tudalen 80, Paragraff 240	*"Mae'r Pwyllgor yn dal i bryderu oherwydd y manylion anhysbys am y Gronfa Ffyniant Gyffredin a dyfodol y Polisi Amaethyddol Cyffredin a'r effaith negyddol sylweddol y bydd unrhyw ostyngiad mewn cyllid yn ei chael ar Gymru."*
	Y Pwyllgor Newid Hinsawdd,	Tudalen 6, Argymhelliad 4	*"Dylai Llywodraeth Cymru geisio ymrwymiad gan Lywodraeth y DU y bydd trefniadau ariannu yn y dyfodol ar gyfer cymorth ffermio a rheoli tir yn cael eu datblygu mewn partneriaeth â'r*

	Amgylchedd a Materion Gwledig		*gweinyddiaethau datganoledig ac y bydd cydraddoldeb parch rhwng partneriaid."*
	Pwyllgor yr Economi, Seilwaith a Sgiliau	Llythyr at Ysgrifennydd y Cabinet dros yr Economi a Thrafnidiaeth dyddiedig: 10 Rhagfyr, Tudalen 1	*"Clywodd y Pwyllgor nad oedd dim cynlluniau wrth gefn ar waith ar gyfer trosglwyddo i amgylchedd ôl-Brexit, a bod Ysgrifennydd y Cabinet yn dibynnu ar Lywodraeth y DU i sicrhau bod arian ar gael i gynorthwyo i drosglwyddo i amgylchedd ar ôl ymadael â'r UE."*

11. Gwaith craffu dilynol ar gyllideb 2019-20

Cynhaliwyd dadl ar y Gyllideb ddrafft yn y Cyfarfod Llawn ar 4 Rhagfyr 2018 (darllenwch y trawsgrifiad; gwyliwch y sesiwn ar seneddTV).

Cyllideb Derfynol 2019-20

Ers y Gyllideb ddrafft, dyrannwyd £111 miliwn ychwanegol i'r adrannau yn y Gyllideb Derfynol.

Mae dwy ran o dair o'r cyllid ychwanegol hwnnw wedi'i ddyrannu i'r adran Llywodraeth Leol a Gwasanaethau Cyhoeddus, a hynny drwy'r: setliad llywodraeth leol; cyfalaf; a thrwy ryddhad ardrethi busnes, yn bennaf i'r sector manwerthu.

Y prif ddyraniadau ychwanegol i adrannau yng Nghyllideb Derfynol 2019-20 o gymharu â'r Gyllideb Ddrafft oedd:

- £77.3 miliwn i Lywodraeth Leol a Gwasanaethau Cyhoeddus;
- £21.6 miliwn i Addysg;
- £5 miliwn i Adran yr Economi a Thrafnidiaeth;
- £4.9 miliwn i'r Adran Ynni, Cynllunio a Materion Gwledig; a
- £2.3 miliwn i'r Adran Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol.

Roedd y rhagolygon ar gyfer trethi yng Nghyllideb Derfynol Llywodraeth Cymru ychydig yn wahanol i'r rhagolygon yn y Gyllideb Ddrafft:

- Roedd **gostyngiad o £40 miliwn** yn y rhagolygon ar gyfer treth incwm a hynny'n bennaf oherwydd y newid yn y lwfans personol. **Ni fydd effaith net ar gyllideb Llywodraeth Cymru** gan y bydd y grant bloc yn cael ei addasu yn y cyswllt hwn.
- Ar ôl cymhwyso rhagolygon economaidd diweddaraf y Swyddfa â Chyfrifoldebau dros y Gyllideb, arweiniwyd at **ostyngiad o £2 filiwn** yn refeniw'r Dreth Trafodiadau Tir a **chynnydd o £3 miliwn** yn refeniw'r Dreth Dirlenwi.

Roedd Cyllideb Hydref 2018 y DU yn cynnwys £425.9 miliwn o gyllid ychwanegol ar gyfer 2019-20. Ond cyllid a gyhoeddwyd eisoes ar gyfer y GIG oedd £333 miliwn o'r swm hwn ac roedd wedi'i **gynnwys eisoes yng Nghyllideb Ddrafft Llywodraeth Cymru.** Y prif symiau canlyniadol eraill oedd £38 miliwn ar gyfer gofal cymdeithasol a £36 miliwn i ardrethi busnes.

Trafodwyd y Cynnig Cyllideb Terfynol yn y Cyfarfod Llawn ar 15 Ionawr 2019 (darllenwch y trawsgrifiad; gwyliwch y sesiwn ar seneddTV).

Cafodd yr adroddiad ar y cyd gan y Pwyllgor Cyllid, y Pwyllgor Cydraddoldeb, Llywodraeth Leol a Chymunedau a'r Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg, Asesu effaith penderfyniadau cyllidebol, ei gyhoeddi ar 25 Mawrth 2019. Ymatebodd Llywodraeth Cymru i'r adroddiad ar y cyd ar 15 Mai 2019 a chynhaliwyd dadl ar yr adroddiad hwnnw ar 17 Gorffennaf 2019 (darllenwch y trawsgrifiad; gwyliwch y sesiwn ar seneddTV).

Cyllideb Atodol gyntaf 2019-20

Gosododd Llywodraeth Cymru ei Chyllideb Atodol Gyntaf ar gyfer 2019-20 ar 18 Mehefin 2019. Mae'r gyllideb yn diwygio Cyllideb Derfynol Llywodraeth Cymru ar gyfer 2019-20.

Cyhoeddodd y Pwyllgor Cyllid ei adroddiad Craffu ar Gyllideb Atodol Gyntaf Llywodraeth Cymru ar gyfer 2019-20 ar 5 Gorffennaf 2019.

Cynhaliwyd dadl ar Gyllideb Atodol Gyntaf 2019-20 ar 9 Gorffennaf 2019 (darllenwch y trawsgrifiad; gwyliwch y sesiwn ar seneddTV).